

Diarienummer:
IMY-2023-13529

Ert diarienummer:
Ju2023/02200 och
Ju2023/01549

Datum:
2023-12-08

Yttrande över betänkandet **Åtgärder för tryggare bostadsområden (SOU 2023:57)**

Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) har granskat förslaget huvudsakligen utifrån myndighetens uppgift att arbeta för att människors grundläggande fri- och rättigheter skyddas i samband med behandling av personuppgifter.

Med anledning av betänkandets omfattning och det antal frågor som behandlats har IMY valt att begränsa sitt yttrande till frågor av väsentlig betydelse för enskildas personliga integritet.

Avsnitt 9.3.4 Ekonomiska och andra konsekvenser för berörda aktörer (Personuppgiftsbehandling)

Av utredningen framgår att hyresvärdar inte enbart kommer att behandla personuppgifter såsom namn, adress, personnummer eller samordningsnummer utan även personuppgifter som rör lagöverträdelse. Utredaren menar att hyresvärdar redan idag behandlar sådana personuppgifter och att således ingen ny typ av personuppgiftsbehandling och inte heller något nytt ändamål för personuppgiftsbehandling tillkommer. Enligt betänkandet har det i utredningens uppdrag inte ingått att närmare utreda förutsättningarna för personuppgiftsbehandling på hyresmarknaden generellt.

IMY lämnar följande synpunkter.

Rättslig grund för personuppgiftsbehandling avseende hyresgäster

Vad gäller personuppgiftsbehandling av allmännyttiga företag i vissa fall hänvisar utredningen till allmänt intresse men åberopar artikel 6.1.c i dataskyddsförordningen. Mot bakgrund av hänvisningen till förarbetsuttalandet (prop. 2017/18:105 s. 56-57) uppfattar IMY att avsikten var att åberopa artikel 6.1.e i dataskyddsförordningen.

Rättslig grund för personuppgifter som rör lagöverträdelse

Av artikel 10 i dataskyddsförordningen framgår att behandling av personuppgifter som rör lagöverträdelse får utföras endast under kontroll av myndighet eller då behandling är tillåten enligt unionsrätten eller medlemsstaternas nationella rätt, där lämpliga skyddsåtgärder för de registrerades rättigheter och friheter fastställs.

Enligt kompletterande bestämmelser till dataskyddsförordningen får personuppgifter som rör lagöverträdelse behandlas av andra än myndigheter om behandlingen är nödvändig för att rättsliga anspråk ska kunna fastställas, göras gällande eller

Postadress:
Box 8114
104 20 Stockholm

Webbplats:
www.imy.se

E-post:
imy@imy.se

Telefon:
08-657 61 00

försvaras, eller för att en rättslig förpliktelse enligt lag eller förordning ska kunna fullgöras. IMY får i enskilda fall besluta att andra än myndigheter får behandla personuppgifter som avses i artikel 10 i dataskyddsförordningen.¹ Ett sådant beslut kan fattas efter ansökan från en personuppgiftsansvarig som fastställt ett behov av att behandla uppgifter om lagöverträdelse i sin verksamhet.

IMY uppfattar att utredningen stödjer hyresvärdars behandling av personuppgifter som rör lagöverträdelse på en laglig skyldighet som enligt utredningen framgår av 9 § hyreslagen. Det hänvisas till artikel 6.1.f i dataskyddsförordningen som avser den rättsliga grunden intresseavvägning. Mot bakgrund av att det hänvisas till en laglig skyldighet verkar avsikten ha varit att åberopa den rättsliga grunden rättslig förpliktelse i artikel 6.1.c i dataskyddsförordningen.

IMY vill i samband med detta påtala att det av skäl 41 till dataskyddsförordningen framgår att den rättsliga grunden bör vara tydlig och precis och dess tillämpning förutsebar för dem som omfattas av den. När det gäller vilken grad av tydlighet och precision som krävs för att behandling av personuppgifter ska anses nödvändig har regeringen i förarbetena till lagen (2018:218) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning uttalat att det måste bedömas från fall till fall, utifrån behandlingens och verksamhetens karaktär. Regeringen har vidare uttalat följande. "Ett mer kännbart intrång, t.ex. behandling av känsliga personuppgifter inom hälso- och sjukvården, kräver att den rättsliga grunden är mer preciserad och därmed gör intrånget förutsebart. Om intrånget är betydande och innebär övervakning eller kartläggning av den enskildes personliga förhållanden krävs dessutom särskilt lagstöd enligt 2 kap. 6 och 20 §§ RF" (prop 2017/18:105 s. 51). Enligt artikel 6.3 i EU:s dataskyddsförordning ska syftet med behandlingen framgå av den rättsliga förpliktelsen.

Mot bakgrund av artikel 6.3 i dataskyddsförordningen, skäl 41 till den förordningen samt nämnda förarbetsuttalanden, ifrågasätter IMY om bestämmelsen i 9 § hyreslagen är tillräckligt tydlig och precis för att kunna ligga till grund för den aktuella behandlingen av personuppgifter.

Sammanfattningsvis konstaterar IMY att utredningen föreslår att hyresvärdar ska behandla personuppgifter som rör lagöverträdelse. För att en sådan behandling ska kunna genomföras krävs en noggrann analys av förslagets inverkan på enskildas personliga integritet och en bedömning av vilket lagstöd som krävs, en så kallad integritetsanalys.² IMY konstaterar att utredaren inte genomfört någon sådan analys och anser att en sådan bör genomföras i den fortsatta beredningen.

Detta yttrande har beslutats av enhetschefen Catharina Fernquist efter föredragning av juristen Philippa Johanssen-Fritzin.

Catharina Fernquist, 2023-12-08 (Det här är en elektronisk signatur)

¹ 5 § och 6 § andra stycket förordningen (2018:219) med kompletterande bestämmelser till EU:s dataskyddsförordning

² Jfr IMY:s Vägledning för integritetsanalys i lagstiftningsarbetet, dnr IMY-2022-10835, som finns på IMY:s webbplats.